

Er naturzonen værd at investere i - de sidste 25 års miljøøkonomiske værdisætningsstudier i DK

Af lektor Jesper Sølvner Schou*, agronom Jørn Jensen og professor Bo Jellesmark Thorsen*

*Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet

Miljøøkonomi er et forskningsområde inden for faget økonomi, som fokuserer på samspillet imellem mennesker og miljø: hvordan påvirker menneskelige handlinger miljøet, og hvordan bidrager miljøet til menneskers nytte eller velfærd. I den økonomiske forklaringsmodel er udgangspunktet, hvordan forbrugere og virksomheder anvender deres knappe ressourcer bedst muligt. For virksomhederne er målet at maksimere profitten givet mængden af produktionsfaktorer til rådighed, og for forbrugerne er målet at maksimere nytten givet deres budgetbegrænsning, fx indkomst. Ved prissætning af forbrugernes betalingsvilje for miljø- og naturgoder er begrebet "nytte" således helt centralt. Nytte skal forstås sådan, at årsagen til at vi forbruger goder er, at det bibringer os nytte. Et gode omfatter her både materielle og ikke-materielle goder, og nytten, som opnås ved at forbruge et gode, forstås meget bredt i form af at bibringe forbrugeren glæde, behovstilfredsstillelse mv. Det skal dermed ikke forveksles med begreberne "nyttigt" og "nyttiggøre".

For goder, som handles på et marked, kan forbrugernes nytte tilnærmes ved at se på godernes priser, idet forbrugernes betalingsvilje for et gode tages som udtryk for deres marginale nytte ved at forbruge det. Men for en lang række miljø- og naturgoder kan der enten ikke findes markedspriser eller de markedspriser, som eksisterer, repræsenterer ikke alle karakteristika ved godet. Eksempelvis vil prisen på træ referere til træets anvendelse som tømmer eller brænde men ikke afspejle den produktion af rekreative goder, drikkevand og biodiversitet, som "samproduceres" i skoven. Derfor må der bruges andre metoder til at afsløre forbrugernes betalingsvilje – eller værdien – for denne type ikke-markedsomsatte goder: Enten ser vi på folks handlinger og udleder betalingsviljen derfra, eller vi spørger til folks betalingsvilje med udgangspunkt i hypotetiske valgsituationer.

Da mange politiske beslutninger baseres på beslutningsgrundlag, som involverer en beskrivelse af de økonomiske effekter, betyder den manglende kendskab til naturens økonomiske betydning, at de miljømæssige effekter har det med at blive overset. Når miljøøkonomer taler om at "prissætte naturen", har det derfor intet med kommercialisering af naturen at gøre. Det handler om at muliggøre inddragelse af værdien af naturen i det politiske beslutningsgrundlag, så vi får mere retvisende helhedsbilleder, hvor både omkostninger og gevinster bringes frem i lyset.

Præsentationen baserer sig på bogen "Sæt pris på naturen" som er udgivet af Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi ved Københavns Universitet. Bogen er redigeret af Jesper Sølvner Schou, Jørn Jensen og Bo Jellesmark Thorsen har bidrag fra en lang række miljøøkonomiske forskere. Se mere på www.ifro.ku.dk. Der skal rettes en stor tak til 15 Juni Fonden for finansiering af projektet.